


АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПОЛІЦЕЇСТИКА

УДК 336:658

DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2021.1.04>


АНДРІЙ СЕРГІЙОВИЧ ДЯДІН,

кандидат економічних наук, доцент,
Харківський національний університет внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-2277-2795>,
e-mail: dyadin@meta.ua;

НАТАЛІЯ ВАЛЕРІЇВНА БОБРО,

кандидат соціологічних наук,
Харківський національний університет внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0002-8350-3695>,
e-mail: natashabobro73@gmail.com

УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Проаналізовано загальні особливості формування та функціонування підприємницького капіталу. Обґрунтовано основні етапи оптимізації фінансової структури капіталу підприємств як специфічного об'єкта антикризової підприємницької діяльності роздрібною торгівлі. Надано характеристику фінансового потенціалу як ключової ланки, що зумовлює вектор руху підприємницької діяльності. Визначено основні елементи як мінімізації витрат під час реалізації превентивних антикризових заходів, так і можливості протистояти конкурентним викликам шляхом оновлення системи виробництва. Доведено, що практичні шляхи реалізації антикризових заходів є пріоритетними і вирішальними для визначення ступеня життєздатності та перспектив розвитку суб'єкта, спрямованих на зростання його ринкової вартості, зміцнення фінансової потужності та нарощування фінансових резервів, які дозволять у майбутньому посилити захисні властивості.

Ключові слова: капітал, підприємницька діяльність, оптимізація фінансової структури, антикризове управління.

Оглядова стаття

Постановка проблеми

В умовах розвитку держави з ринковою економікою спостерігається зростання цікавості до забезпечення потреби суб'єктів господарювання в капіталі за рахунок формування фінансових ресурсів із різних джерел. Це залежить від співвідношення між власним та позиковим капіталом, що використовується підприємством у процесі своєї господарської діяльності, ефективності його функціонування в умовах конкурентного ринку, фінансової стабільності та як результат отримання максимального прибутку, який буде використаний у подальшому розвитку суб'єкта господарювання. Тому обрана тематика є актуальною та своєчасною.

Стан дослідження проблеми

Велику кількість науковців цікавлять аналіз формування капіталу та оптимізація

його структури. До таких учених можна віднести В. Абчука, З. Айвазяна, О. Багатирию, Л. Безгінову, Б. Бермана, І. Буряка, Н. Власову, М. Гонського, Д. Еванса, А. Кісельова, О. Кузнецову, Л. Лігоненко, Л. Осипову, Є. Свідерського, В. Сенчагову, О. Н. Ситника, І. Сіняєва, Е. Уткіна, С. Федосенко, Щербань та ін. У своїх працях учені-економісти акцентують увагу на використанні капіталу підприємств за рахунок забезпечення пропорційності між дохідністю та фінансовою стабільністю суб'єктів господарювання, що і зумовлює формування мети та завдань дослідження.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є обґрунтування методів регулювання та оптимізації структури управління фінансової структури капіталу підприємств роздрібною торгівлі. Для досягнення цієї мети потрібно виконати такі завдання:

- уточнити сутність поняття «капітал підприємства»;
- проаналізувати основні етапи оптимізації фінансової структури капіталу підприємницької діяльності роздрібною торгівлі.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні методики щодо конкурентоспроможності підприємств роздрібною торгівлі за рахунок оптимізації фінансової структури капіталу та вирішення комплексного завдання менеджменту, пов'язаного з науковим обґрунтуванням та дослідженням поняття «капітал підприємства» і визначенням його ролі на етапах конкурентоспроможності підприємств роздрібною торгівлі.

Виклад основного матеріалу

Якщо проаналізувати історію використання поняття капіталу в економіці, то у класичних економічних теоріях про дослідження дефініції «капітал» згадується у представників школи фізіократів. Основна теза, яку висловлювали вчені, полягає в аналізі виробничих відносин, оскільки частина капіталу отримується у виробничому процесі, й він із часом накопичується з метою майбутнього використання у виробництві. Американський вчений Адам Сміт вважав, що капітал являє собою частину майна власника, яка здатна приносити дохід.

У XIX ст. широко розповсюдилися політ-економічні теорії дослідження сутності поняття «капітал». К. Маркс розглядав капітал як «вартість, яка самовідтворюється, залучена в безперервний процес кругообігу: грошовий капітал перетворюється на виробничий, останній на товарний, знову готовий набути грошової форми» [1].

З погляду трудової теорії вартості, капітал містить у собі накопичену упредметнену й живу працю (точніше, здатність до праці). Виходячи за межі цієї теорії, можна додати до упредметненої праці частину обмежених природних ресурсів, які можуть бути привласнені й залучені до господарського процесу. Але в будь-якому разі перша властивість капіталу полягає в тому, що він виступає обмеженим ресурсом. Другою властивістю капіталу виступає здатність до накопичення, тобто це ресурс, який можна не лише зберігати, але й поповнювати. Третя властивість указує на те, що це господарський ресурс, який має певну ліквідність, тобто здатність прямо або опосередковано незалежно від своїх предметних форм набувати грошової форми. Ця ліквідність забезпечується завдяки наявності вар-

тості, під якою розуміють кількісно визначену здатність до обміну на інші ресурси. Далі капітал не залишається в пасивному стані, він залучається у процес кругообігу вартості, у якому грошова форма задає водночас відправну й кінцеву точки руху. Капітал є динамічним ресурсом. Четверта властивість розкривається в здатності до конвертації – постійній зміні власних форм. Більш того, він відтворюється саме завдяки зміні своїх форм, їх взаємному перетворенню. І, нарешті, п'ята властивість полягає в тому, що капітал у процесі свого кругообігу не лише відтворює власну вартість, але й приносить певну «дельту» – додаткову вартість, або прибуток. Інакше кажучи, він виступає самозростаючою вартістю. Як бачимо, йдеться вже не про накопичення ресурсу в його натуральному вигляді, а про вартісне збільшення, що виникає в результаті конвертації форм капіталу [2]. Отже, капітал – ресурс, який накопичується, залучений у процеси відтворення та зростання вартості шляхом взаємної конвертації своїх різноманітних видів, які інвестуються у створення активів, що є загальною сумою фінансових ресурсів підприємств.

Теоретичний аналіз показав, що в сучасній економічній теорії неможливо визначити єдину ефективну структуру капіталу, оскільки вона є досить складним чинником, що перебуває у взаємозалежності з багатьма показниками та характеристиками господарської діяльності роздрібною торгівлі. Однак можна визначити найбільш раціональне співвідношення показників капіталу, що розраховуються на підставі факторів впливу, ризиків та практичного досвіду, що максимально наблизить цільову структуру капіталу до оптимального його значення. Ураховуючи, що структура капіталу впливає на ринкову вартість підприємства через ціну капіталу, концепція структури капіталу досліджується в одному теоретичному комплексі з концепціями вартості капіталу та ринкової вартості підприємства [3; 4]. Тому оптимізація структури управління капіталу є одним із найважливіших та складних завдань, що виконуються в процесі фінансового управління підприємством.

Для визначення рівня ефективного управління формування капіталу в контексті конкурентного ринку суб'єкта підприємницької діяльності роздрібною торгівлі проаналізуємо методику оптимізації фінансової структури капіталу в межах його певного обсягу, в підґрунтя якої покладено багатокритеріальний підхід до оптимізації з урахуванням зворотних зв'язків між критеріями [5]. Виокремлюють такі етапи.

Етап 1. Аналіз капіталу підприємства проводиться з метою виявлення основних тенденцій його динаміки, складу та динаміки його основних джерел, впливу на ефективність їх залучення та використання. Урахування стратегічних цілей розвитку підприємства під час аналізу дозволяє визначити наявність або відсутність обсягу капіталу для конкретного суб'єкта підприємницької діяльності. Якщо відповідь позитивна, оптимізація співвідношення всіх джерел капіталу здійснюється в межах цього обсягу. У разі, якщо наявний обсяг капіталу є недостатнім, необхідно з'ясувати, чи має підприємство можливість для його розширення та за рахунок яких джерел воно має відбуватися.

Під час оптимізації структури капіталу враховано твердження, що оптимальна структура капіталу являє собою таке співвідношення його основних джерел, яке, по-перше, забезпечує необхідний рівень фінансової стійкості; по-друге, мінімізує середньозважену вартість його капіталу; по-третє, забезпечує необхідний рівень ефективності використання капіталу.

У практиці підприємницької діяльності часто зустрічаються завдання, які передбачають пошук оптимального рішення за наявності різних, які неможливо звести один до одного, критеріїв оптимальності. Процес виконання багатокритеріальних завдань є пов'язаним з експертними оцінками самих критеріїв та їх зв'язками. Виконання завдань багатокритеріальної оптимізації можна здійснювати у два способи:

1) упорядкуванням заданої кількості критеріїв і послідовною оптимізацією кожного з них;

2) оптимізацією критерію, який визнано найбільш важливим (інші критерії при цьому відіграють роль додаткових обмежень); вихідним положенням при цьому є зв'язок критеріїв у такому вигляді: «фінансова стійкість → середньозважена вартість капіталу → ефективність використання капіталу».

За основний критерій обрано фінансову стійкість, яка є однією з найважливіших характеристик фінансового стану суб'єкта підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі, завдяки якій фінансова структура капіталу визначає стан інших важливих характеристик його фінансово-господарської діяльності (платоспроможність, кредитоспроможність, рентабельність, ліквідність). Отже, оптимізуючи структуру капіталу господарюючого суб'єкта, у свою чергу, впливаємо на його фінансову стійкість. Інші критерії оптимізації при цьому відіграють роль додаткових обмежень.

Етап 2. Оцінювання структури капіталу за критерієм фінансової стійкості здійснюється шляхом порівняння фактичних значень коефіцієнта забезпеченості оборотних активів суб'єктів підприємництва в роздрібній торгівлі власним капіталом із «нормальним» значенням, за мінімальний рівень якого взято значення 0,1 [6]. У разі коли частка власного оборотного капіталу в оборотних активах відповідає «нормальному» значенню (тобто з погляду фінансової стійкості фінансова структура капіталу є оптимальною), необхідно перейти до оцінювання структури капіталу за критерієм мінімізації його середньозваженої вартості.

Якщо ж фактичне значення є меншим за «нормальне», суб'єкту господарювання слід забезпечити норму власного оборотного капіталу за рахунок відповідної зміни власного і позикового видів капіталу. Це можна зробити шляхом підвищення розміру власного капіталу або залучення довгострокового позикового капіталу одночасно зі зменшенням на відповідну величину короткострокового позикового капіталу. При цьому необхідно враховувати, що залучення додаткового капіталу за рахунок власних і позикових джерел має свої економічні обмеження на кожному етапі розвитку суб'єкта підприємницької діяльності.

Основним та постійним джерелом підвищення власного оборотного капіталу суб'єктів підприємництва в роздрібній торгівлі є прибуток, використання якого є відносно дешевшим порівняно із залученням довгострокового позикового капіталу. Однак збільшення власного капіталу за рахунок прибутку обмежується загальним його розміром, що залежить від багатьох чинників (організаційно-технічний рівень управління господарською діяльністю, обсяг товарообігу господарюючого суб'єкта, рівень торговельних націнок на реалізовані товари, склад і рівень витрат обігу, пропорції розподілу чистого прибутку за окремими напрямками їх використання, кон'юнктура ринку тощо).

Залучення додаткового довгострокового банківського кредиту для забезпечення нормативу власного оборотного капіталу, як правило, може здійснюватися за умови підвищення відсоткової ставки за кредит, що пов'язано зі зростанням фінансового ризику для кредиторів суб'єкта підприємницької діяльності. Зменшення розміру короткострокового позикового капіталу обмежується загальним розміром капіталу та повинно відбуватися в поєднанні з підвищенням стійких джерел фінансування.

Якщо результати розрахунків за першим критерієм оптимізації структури капіталу суб'єкта підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі є задовільними (у процесі оптимізації було досягнуто «нормальне» значення коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом), слід перейти до наступного етапу – оцінювання структури капіталу за критерієм мінімізації його середньозваженої вартості.

Етап 3. Оцінювання структури капіталу з погляду вартості капіталу.

Процес оптимізації за цим критерієм передбачає розрахунок вартості залучення та використання основних джерел капіталу (власний капітал, фінансові кредити, кредиторська заборгованість товарного характеру та вартість оренди) і визначення величини середньозваженої вартості капіталу в попередніх періодах. Відповідні розрахунки здійснюються за допомогою використання показника середньозваженої вартості капіталу суб'єкта підприємницької діяльності, де головними критеріальними складовими виступають

- вартість сформованого власного капіталу та його питома вага в загальній сумі капіталу;
- вартість та питома вага залучення позикового капіталу за рахунок фінансових кредитів;
- вартість кредиторської заборгованості товарного характеру та його питома вага в загальній сумі капіталу;
- вартість операційної оренди основних засобів (відсоток за орендою) та питома вага орендованих основних засобів як довгострокового кредиту в загальній сумі капіталу.

У свою чергу, вартість власного капіталу [7] дорівнює відношенню обсягу чистого прибутку, сплаченого власникам власного капіталу за його використання за період часу, що аналізується, та середнього розміру власного капіталу суб'єкта підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі за аналізований період.

Вартість залучення позикового капіталу у вигляді фінансових кредитів [8] характеризується середньою розрахунковою ставкою відсотку за фінансовими кредитами (відношення суми всіх фактичних фінансових витрат за всіма кредитами до середнього розміру довгострокових і короткострокових позикових активів).

Вартість кредиторської заборгованості визначається з урахуванням тривалості періоду відстрочки платежу за розрахунками скоригованої на непрямую рентабельність від використання кредиторської заборгованості товарного характеру.

Розрахунок повинен супроводжуватися аналізом чинників, що вплинули на формування величини середньозваженої вартості капіталу та її динаміку.

Оскільки розрахунок вартості капіталу дозволяє обрати кращий варіант його залучення, оцінювання структури капіталу за критерієм мінімізації його вартості має здійснюватися шляхом порівняння показника середньозваженої вартості капіталу з показником фактичної або «необхідної» (тобто тієї, що вимагається) рентабельності активів.

Про ефективність політики залучення та використання суб'єктами підприємницької діяльності капіталу свідчить перевищення доходності активів над витратами на його залучення та використання. Виконання цієї умови означає, що з погляду критерію вартості наявну структуру капіталу можна вважати оптимальною. Тому наступним кроком є проведення оцінювання структури капіталу за критерієм ефективності його використання. Невиконання цієї умови потребує пошуку можливостей зниження середньозваженої вартості капіталу та розрахунку відповідного співвідношення його основних джерел.

Напрямки мінімізації середньозваженої вартості капіталу суб'єкта підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі подано в табл. 1.

Ухваленню рішення про мінімізацію вартості капіталу передують проведення відповідних розрахунків із метою визначення можливості та обґрунтування доцільності мінімізації вартості залучення та використання певних джерел капіталу.

Оптимізація фінансової структури капіталу з погляду мінімізації його вартості передбачає перевірку «зворотного зв'язку» отриманих результатів оптимізації за цим критерієм із критерієм фінансової стійкості. У разі отримання позитивних результатів розрахунку за першими двома критеріями слід перейти до третього, останнього, критерію оптимізації структури капіталу.

Етап 4. Оцінювання структури капіталу з погляду ефективності його використання. У підґрунтя оцінювання структури капіталу за критерієм ефективності його використання покладено розрахунок ефекту фінансового левериджу в попередніх періодах і визначення впливу окремих чинників (рентабельності активів, середньозваженої вартості позикового капіталу, частки позикового капіталу та частки власного капіталу) на цей ефект за допомогою способу ланцюгових підстановок щодо показника середньозваженої вартості позикового капіталу, скоригованого на нетто-результат

експлуатації інвестицій, вартість орендованих основних засобів, розмір орендної плати, а також питому вагу фінансових кредитів, кредиторської заборгованості товарного харак-

теру і довгострокового кредиту у вигляді орендованих основних засобів у загальній сумі позикового капіталу суб'єкта.

Таблиця 1

Напрямки мінімізації середньозваженої вартості капіталу

Елемент вартості капіталу	Напрямки мінімізації
Вартість власного капіталу	Розроблення ефективної політики формування та розподілу прибутку, серед іншого: – розроблення ефективної податкової політики; – розроблення ефективної дивідендної політики (застосування консервативного підходу); – розроблення ефективної амортизаційної політики
Вартість фінансових кредитів	Виявлення пропозицій на фінансовому ринку, які мінімізують вартість залучення кредитів як за відсотковою ставкою, так і за іншими умовами залучення, використання та обслуговування (за незмінності суми залучення і строків використання); використання фінансової або оперативної оренди основних засобів замість залучення довгострокового кредиту для їх придбання
Вартість кредиторської заборгованості товарного характеру	Зменшення питомої ваги кредиторської заборгованості товарного характеру й, відповідно, збільшення частки короткострокового банківського кредиту (за умови обрання цінової знижки)
Вартість оперативної оренди основних засобів	Виявлення пропозицій у процесі використання оперативної оренди, які мінімізували б її вартість для торговельного підприємства

Оптимізація структури капіталу за цим критерієм потребує управління диференціалом і коефіцієнтом ефекту фінансового леве-риджу. Оскільки ставка податку на прибуток установлюється законодавством, податковий коректор фінансового леве-риджу не залежить від діяльності суб'єкта підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі та не підлягає впливу в процесі управління ефектом. Завданням суб'єкта господарювання є максимізація диференціалу та регулювання значення коефіцієнта залежно від зміни розміру диференціалу.

Оптимізація структури капіталу за критерієм ефективності його використання вимагає перевірки з відповідним коригуванням отриманих результатів на відповідність двом критеріям – фінансовій стійкості та мінімізації вартості капіталу.

Етап 5. Формування цільової структури капіталу.

Якщо результати розрахунків за всіма трьома критеріями відповідають один одному та задовольняють вимогам, необхідно перейти до останньої стадії оптимізації структури капіталу – формування його цільової структури з урахуванням отриманих результатів оп-

тимізації за всіма критеріями, а також особливостей складових капіталу та чинників, що впливають на них. Виконання цього етапу потребує ґрунтовного розроблення конкретних заходів, що дозволять сформувати необхідну структуру капіталу суб'єкта підприємницької діяльності в роздрібній торгівлі.

Висновки

Дослідження показало, що оптимізація структури капіталу – це важливий крок стратегічного аналізу капіталу, який полягає у співвідношенні між вартістю особистого капіталу підприємства роздрібної торгівлі та вартістю коштів, залучених на основі повернення їх у майбутньому та досягнення максимальної ефективності діяльності підприємств. У процесі оптимізації структури капіталу необхідно враховувати кінцевий результат діяльності підприємства, тобто фінансовий результат, який залежить від діяльності підприємств та оподаткування.

У подальшому наші наукові дослідження будуть спрямовані на вдосконалення методики оптимізації структури капіталу підприємств роздрібної торгівлі.

Список бібліографічних посилань

1. Маркс К., Энгельс Ф. Капитал: критика политической экономики: избранные сочинения : в 9 т. М. : Политиздат, 1987. Т. 7. 811 с.
2. Бобро Н. В. Теоретико-методологічні аспекти дослідження соціального капіталу в роботах Р. Патнема, П. Бурдьє та Дж. Коулмена // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління : зб. наук. пр. (Донецьк, 26 березня 2009 р.) / відп. ред. О. Ю. Клименко. Донецьк : Вид-во Донецьк. держ. ун-ту управління, 2009. Т. 10, вип. 116. С. 138–143.
3. Щербань О. Д., Насібова О. В., Сухоруков Р. В. Методи регулювання та оптимізації структури капіталу підприємства. *Економіка та держава*. 2017. № 12. С. 82–88.
4. Безгінова Л. І. Формування оптимальної структури капіталу в підприємствах роздрібної торгівлі : автореф. дис. ... канд. економ. наук : 08.07.05. Харків, 2004. 23 с.
5. Семенова Г. А., Пелешко А. В. Оптимізація структури капіталу підприємства. *Держави та регіони*. 2010. № 4. С. 164–169.
6. Красницька Р. С. Інструментарій та методи оптимізації цільової структури капіталу підприємства. *Економіст*. 2005. № 5. С. 73–75.
7. Давидов О. І. Визначення вартості власного капіталу під час оцінки вартості підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2017. Вип. 23. С. 97–102.
8. Попова М. І. Обґрунтування політики залучення позикових коштів підприємства. *Молодий вчений*. 2018. № 9 (61). С. 515–519.

Надійшла до редколегії 18.01.2021

ДЯДИН А. С., БОБРО Н. В. УПРАВЛЕНИЕ КАПИТАЛОМ В КОНТЕКСТЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ СУБЪЕКТА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ

Проанализированы общие особенности формирования и функционирования предпринимательского капитала. Рассмотрены основные этапы оптимизации финансовой структуры капитала предприятий как специфического объекта антикризисной предпринимательской деятельности розничной торговли. Охарактеризованы основные этапы оптимизации финансового потенциала как ключевого звена, приводящего вектор движения предпринимательской деятельности. Раскрыты основные элементы как минимизации затрат при реализации превентивных антикризисных мер, так и возможности противостоять конкурентным вызовам путем обновления системы производства. Показано, что практические пути реализации антикризисных мер являются приоритетными и решающими для определения степени жизнеспособности и перспектив развития субъекта, направленных на прирост его рыночной стоимости и наращивание финансовых резервов, которые позволят в будущем усилить защитные свойства.

Ключевые слова: капитал, предпринимательская деятельность, оптимизация финансовой структуры, антикризисное управление.

DYADIN A. S., BOBRO N. V. SHARE CAPITAL MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF ENSURING COMPETITIVE ADVANTAGES OF THE RETAIL BUSINESS ENTITY

It has been proved that capital is a resource that is accumulated and is involved in the processes of reproduction and growth of value through mutual conversion of its various types, which are invested in the creation of assets, which is the total amount of financial resources of enterprises.

It has been demonstrated that it is possible to determine the most rational ratio of capital indicators calculated on the basis of factors of influence, risks and practical experience that brings the target capital structure as close as possible to its optimal value. Given that the capital structure affects the market value of the enterprise through the price of capital, the concept of capital structure is studied in the same theoretical complex with the concepts of capital value and market value of the enterprise.

The analysis has demonstrated that the first stage of optimizing the financial structure of enterprise's capital as a specific object of anti-crisis retail business allows to determine the presence or absence of capital volume for a particular business entity. If the answer is positive, the optimization of the ratio of all sources of capital is carried out within this volume. If the available amount of capital is insufficient, it is necessary to find out whether the company has the opportunity to expand it and the sources to accomplish it. The second stage – assessing the

capital structure by the criterion of financial stability – is carried out by comparing the actual values of the ratio of the current assets of business entities in retail trade in equity with the “normal” value, where its minimum level is 0.1. The capital structure is assessed during the third stage from the standpoint of the value of capital. Appropriate calculations are made by using the weighted average cost of capital of a business entity. The capital structure is evaluated during the fourth stage in terms of its efficiency. The basis for assessing the structure of capital by the criterion of its effectiveness is the calculation of the effect of financial leverage in previous periods and determining the impact of individual factors (return on assets, weighted average cost of debt, share of debt and equity) on this effect by using the method of chain substitutions regarding the weighted average cost of borrowed capital adjusted for the net operating result of the investment, the value of leased fixed assets, the amount of rent, as well as the share of financial loans, trade payables and long-term credit in the form of leased fixed assets in total borrowed capital. Finally, the target-oriented capital structure is formed during the fifth stage, taking into account the obtained results of optimization according to all the criteria and features of the components of capital and the factors that affect them. The fulfillment of this stage requires a thorough development of specific measures that should allow to form the necessary capital structure of the business entity in retail.

Key words: *share capital, entrepreneurial activity, optimization of financial structure, anti-crisis management.*